

Bruggen bouwen

Creatieve Coalitie Zuidoost

Gemeente Amsterdam
Stadsdeel Zuidoost

X ZUIDOOST
X NERGENS
X ANDERS

Inhoud

- 3 De kracht van Zuidoost zit in de mensen, voorwoord door Elvira Sweet
- 4 Op zoek naar de parels van Zuidoost
- 5 Schijnwerper op de creatieve industrie
- 6 Creatief Zuidoost in kaart
- 7 Van breed naar smal
- 8 Vijf projectvoorstellen
- 10 Streetlab, de eerste vrucht van de coalitie
- 12 Bijeenkomst Face to Face, lancering Creatieve Coalitie
- 13 Workshops
- 14 Vervolg

De kracht van Zuidoost zit in de mensen

Het belang van de creatieve industrie als bedrijfstak wordt steeds groter, voor Europa, voor Nederland, voor de stad Amsterdam, en ook voor Zuidoost. Wij zijn ervan overtuigd dat Zuidoost met deze bedrijfstak meer dan tot nu toe kan bijdragen aan de successen van Amsterdam en zich kan profileren als Creatieve Stad. Daarom is het traject Creatieve Coalitie gestart.

Het doel van het traject was om uit te zoeken hoe wij, de overheid, binnen onze taak en reële mogelijkheden de creatieve industrie in Zuidoost kunnen stimuleren. Dat wij partners nodig hadden was duidelijk. Daarom is ook gekozen voor een 'coalitie'. De opdracht aan de kwartiermaker, bureau LAGroup, was om de creatieve sector in Zuidoost voor ons in kaart te brengen, een praktisch en uitvoerbaar plan te maken en een coalitie te bouwen. Dat was geen snelle klus, daar zijn wij achter gekomen. Het bouwen van een coalitie is een doorlopend proces.

De kracht van Zuidoost zit in de mensen. Onze creatieve sector, de creatieve klasse in opkomst, is divers. 150 verschillende nationaliteiten maken van Zuidoost een wereldstad. Creativiteit en diversiteit gaan in ons stadsdeel hand in hand. Zuidoost kan een belangrijke rol vervullen als het gaat om de creatieve sector van Amsterdam een kleur te geven. Daarom is het nodig om bruggen te slaan tussen Zuidoost en de rest van de stad.

Het is een creatieve klasse in opkomst, omdat wij weten dat deze sector in Zuidoost voor een groot deel nog een professionaliseringsslag moet maken. Het organiserend vermogen moet omhoog. Dat willen wij als overheid ondersteunen door, in samenwerking met anderen, coaching, mentoring en stages aan te bieden. Veel creatieve en culturele bedrijfjes zijn op zoek naar een eigen plek, een bedrijfsverzamelgebouw met betaalbare ruimtes, een steun voor creatieven op weg naar zelfstandigheid en ondernemerschap. Wij willen meewerken aan de realisatie hiervan. Als laatste vinden wij dat in Zuidoost een urban lifestyle festival thuis hoort, waar lokale, nationale en misschien zelfs internationale namen op het podium staan.

De plannen van het traject Creatieve Coalitie gaan dus in essentie om het leggen van een fundament waarop het talent van Zuidoost zelf verder kan bouwen. Ministeries en de gemeente Amsterdam investeren in plannen voor de versterking van de creatieve sector. Zuidoost behoort een aandeel in deze plannen op te eisen.

Elvira Sweet
Stadsdeelvoorzitter Amsterdam Zuidoost

Op zoek naar de parels van Zuidoost

Als Amsterdam de creatieve hoofdstad is van Nederland, dan zou stadsdeel Zuidoost het veelkleurige kloppende hart ervan moeten zijn. 150 verschillende nationaliteiten in één stadsdeel staan garant voor een rijk cultureel leven. Er gebeurt veel op het gebied van kunst, cultuur en creativiteit. Van rappende jongeren en kunstenaars in atelierflats tot grote popconcerten en de distributie van mode. Stadsdeel Zuidoost staat voor de uitdaging om deze parels van Zuidoost te cultiveren.

Creatieve bedrijvigheid heeft kracht en potentie. Het heeft directe en indirecte invloed op de uitstraling van het stadsdeel, de economie en de werkgelegenheid. Door het stimuleren van de creatieve bedrijvigheid wordt echter niet alleen de economische positie van Zuidoost versterkt, maar kan ook de sociaal-economische positie van de bewoners worden verbeterd. Het brengt mogelijkheden met zich mee voor nieuwe werkgelegenheid voor met name jongeren uit het stadsdeel. Creatieve bedrijvigheid is een kansrijke sector en Zuidoost heeft de ingrediënten in huis voor een eigen variant. Divers, tolerant, ondernemend, dynamisch en non-conformistisch zijn enkele kernwaarden van het gebied. Al deze factoren samen vormen een vruchtbare bodem voor de creatieve sector.

In het project werd op zoek gegaan naar de parels van Zuidoost. Het bestuur van Zuidoost had behoefte aan kennis en contacten om – waar nodig en wenselijk – de creatieve sector op stadsdeelniveau rechtstreeks

te stimuleren. Overtuigd van de potentie van de lokale creatieve sector, wilde stadsdeel Zuidoost de bestaande dynamiek versterken en nieuwe initiatieven aanmoedigen. Daarbij had het bestuur voor ogen om samen met het bedrijfsleven en maatschappelijke instellingen het talent van de creatieve sector optimaal te benutten.

Voor de sociaal-economische vernieuwing is investeren in het creatieve kapitaal van Zuidoost een innovatieve strategie. De rol die Zuidoost op dit moment binnen de creatieve sector in de stad en daarbuiten speelt is nog beperkt. Koers en positiebepaling zijn nodig wil Zuidoost binnen Amsterdam een rol van betekenis spelen. De internationale uitstraling en de nadruk op ontmoeting, interactie en creatief ondernemerschap passen bij het veelkleurige karakter van Zuidoost. Er is nu en in de toekomst ruimte en infrastructuur die gebruikt kan worden. Dat gaat niet automatisch. De overheid moet een zetje geven, faciliteren en verbanden leggen tussen partijen. De feitelijke invulling zal moeten gebeuren door de marktpartijen en maatschappelijke instellingen zelf.

Voor dit doel deed LAGroup Leisure & Arts Consulting in opdracht van stadsdeel Zuidoost onderzoek naar de belangrijkste kansen voor de ontwikkeling van de creatieve bedrijvigheid in Amsterdam Zuidoost. LAGroup kreeg hierbij de opdracht mee om als kwartiermaker een coalitie, een partnerschap, op te bouwen en een pragmatisch programma voor de ontwikkeling van de creatieve sector op te stellen.

Schijnwerper op de creatieve industrie

In de creatieve industrie is een onderverdeling in drie segmenten te maken. Onder het eerste segment, *media en entertainment*, vallen uitgeverijen, omroep, productie radio en televisie, pers- en nieuwsbureaus, journalisten, filmvertoning en –productie. In het segment *creatieve zakelijke dienstverlening* valt te denken aan grote en kleine bureaus en individuen op het gebied van reclame, vormgeving, mode, architectuur en stedenbouw. Het derde segment bestaat uit *de kunsten*; artiesten en kunstenaars, maar ook podia, expositieruimten, open ateliers en galleries. De groei en aantrekkingskracht van deze segmenten verschillen.

Stadsdeel Zuidoost is met circa 80.000 inwoners en 55.000 werknemers één van de grootste stadsdelen van Amsterdam. De combinatie van enerzijds de diversiteit aan cultuuruitingen vanuit de bewoners en anderzijds de regionale voorzieningen in het Arenagebied maakt Zuidoost uniek. Het culturele aanbod in het stadsdeel is verhoudingsgewijs nog klein. Toch zijn er, vooral op het gebied van de kunsten, veel initiatieven en organisaties actief.

Het grote publiek weet in het algemeen het uitgaansgebied van Zuidoost aan de westkant van het spoor, waar voorzieningen zijn als de bioscoop Pathé ArenA, de Heineken Music Hall en stadion Amsterdam ArenA met grote concerten en evenementen, wel te vinden.

In de toekomst worden hier GETZ en de Music Dome aan toegevoegd. Naast deze podia is er een aantal creatieve bedrijven als Adidas, Nike, G-Star, Total Identity, Sanoma Men's Magazines en Keesing. In de reeks grote namen zal over enkele jaren eveneens Endemol, de internationale producent van entertainment, een plaats innemen.

Maar ook aan de oostkant van het spoor zijn er culturele instellingen die over de stadsdeelgrenzen heen bekend zijn, zoals Krater Theater, Imagine IC en ZO! Cultuur, die naam hebben verworven met producties als Black Magic Woman Festival, Gospelfestival en BO! Wanneer begin 2009 het Bijlmer Parktheater haar deuren opent, zal weer een naam van betekenis zijn toegevoegd. De oostkant is tevens het domein van een groeiende groep creatieve en culturele ondernemers zoals WOTS, Humanited, Bijlmer Style, Breathing Bijlmer met zijn Dansi festival, JiSa Dance en Vinger.nl. Deze creatieve bedrijven werken multidisciplinair met kleding, culturele dansvormen, wereldmuziek, hiphop, rap, dj's, beeldproductie, vormgeving, film en fotografie, concept en event productie, beeldende kunst en stand-up comedy.

"Ik denk dat het individuele talent van Zuidoost niet zo anders is als elders, maar het unieke zit hem in de samenstelling van de verschillende culturele achtergronden en de daarbij behorende kunstzinnige uitingen. De jongeren leven, werken en creëren met elkaar, waardoor ze enorm veel invloed op elkaars stijl en visie hebben. Mits ze goed worden begeleid, kunnen ze daarom unieke producties tot stand brengen. De realiteit is dat er genoeg talent is in Zuidoost, maar ze leven op een eiland. Jongeren uit Zuidoost zijn niet altijd in staat om buiten Zuidoost te denken, waardoor er minder motivatie is om hun visie te verbreden. Binnen één stijl kun je enorme lokale bekendheid vergaren, maar dit maakt het moeilijk om je buiten de stadsdeelgrenzen verder te ontwikkelen. Het ontbreekt hier niet aan talent, maar vaak aan visie. Als ik talenten scout is mijn droomscenario om iemand te ontmoeten die uitblinkt in uitvoering of in drive. Ik zou een kennismaking laten plaatsvinden tussen dit talent en een talent uit een andere scene in de verwachting dat ik in de creaties van dat talent elementen terugzie van die andere stijl. Hopelijk is er dan bij het talent een drang naar visieverbreding ontstaan en zal hij of zij zich met volle overtuiging verder ontwikkelen. De rest zal met hard werken, doorzettingsvermogen en Gods wil in zijn of haar ontwikkeling leiden tot een mooi einde van dit droomscenario. Ik wil dus geen sterren maken, maar wel kansen voor talenten creëren."

Angelo Bromet, WOTS (Word On The Street)

Creatief Zuidoost in kaart

Het onderzoek van LAgroun naar de creatieve bedrijvigheid in Zuidoost vond zijn weerslag in het rapport "*Creatief Zuidoost in kaart*", dat inzicht geeft in de kansen en uitdagingen van Zuidoost. Tevens vormt dit rapport de opmaat naar de ontwikkeling van enkele projecten die de creatieve industrie in Zuidoost verder kunnen stimuleren.

LAgroun kwam tot de conclusie dat er binnen de creatieve industrie twee subsectoren zijn die Zuidoost de meeste kansen bieden. Ten eerste zijn de *kunsten* veelbelovend, omdat er onder de bevolking sterke, creatieve talenten en ambities aanwezig zijn. Hierbij wordt niet zozeer gedacht aan de beeldende kunst, maar aan de podiumkunst. Vanwege de voorzieningen in het stadsdeel zijn binnen de *kunsten muziek en dans* kanshebbend. Een tweede gebied is *media en entertainment*. Zuidoost is een ideaal stadsdeel om tegemoet te komen aan de ruimtebehoefte van mediabedrijven. Ook 'gaming' gooit hoge ogen vanwege de link met de "urban culture". Daarnaast heeft de programmering van de openbare ruimte potentie.

Er is talent in Zuidoost, maar vaak ontbreekt het aan organisatievermogen om door te breken. Professionalisering en talentontwikkeling zijn daarom belangrijke thema's. LAgroun constateerde dat er kloven bestaan in Zuidoost zelf, tussen Zuidoost en de binnenstad en tussen de creatieve bedrijvigheid aan weerszijden van het spoor. Het betreft onder andere de mate van professionaliteit, de culturele achtergrond, de omvang, het voorzieningenniveau en vooral de binding met stadsdeel Zuidoost. Een belangrijk tweede thema is

het overbruggen van deze kloven door middel van netwerkvorming. De openbare ruimte van Zuidoost is markant. Juist in Zuidoost kan de grootschaligheid in het voordeel werken, omdat de openbare ruimte zich bij uitstek leent voor gebruik als podium. Tenslotte blijkt uit het onderzoek van LAgroun dat de creativiteit van Zuidoost vaak niet of onvoldoende zichtbaar opereert.

Creatieve industrie is slechts in beperkte mate beïnvloedbaar. De overheid heeft in eerste instantie een ondersteunende en voorwaardescheppende rol. Om de creatieve industrie in Zuidoost te stimuleren, heeft LAgroun daarom de volgende aanbevelingen aan het stadsdeel gegeven:

- aanboren van de potentie van de creatieve industrie in het Amstel III gebied die een rol kan spelen in de ontwikkeling van de creatieve industrie aan de oostkant van het spoor;
- inzetten op de professionalisering van creatieve ondernemers in Zuidoost;
- focus op de productie en presentatie van cultuur als economisch gegeven;
- het ontwikkelen van de creatieve en culturele sector als professionele bedrijfstak door ondersteuning te bieden bij de huisvesting van ondernemers of netwerkbijeenkomsten te organiseren voor (jonge) starters;
- investeren in presentatieplekken en het aantrekken van distributeurs;
- samenwerking met marktpartijen op het gebied van creatieve bedrijvigheid, zoals (krediet)banken en projectontwikkelaars.

Van breed naar smal

Het project Creatieve Coalitie Zuidoost was een traject waarin van breed naar smal werd gewerkt. Na het onderzoek werkte LAgrou aan de uitwerking van een drietal thema's:

- 1 talentontwikkeling en netwerkvorming,
- 2 urban life style,
- 3 huisvesting voor de creatieve sector.

Door middel van panels, interviews en werkgroepen bouwde LAgrou aan een coalitie van partners. Tijdens de duur van het traject sprak LAgrou met tientallen vertegenwoordigers van de creatieve sector in Zuidoost, van kleine zelfstandigen tot grote commerciële bedrijven en culturele organisaties. Daarnaast werden ook mensen en organisaties van buiten het stadsdeel betrokken bij de totstandkoming van de Creatieve Coalitie Zuidoost en de bijbehorende concrete projecten.

Alle interessante en minder interessante projectideeën die gedurende het traject naar boven kwamen werden gebundeld tot de zogenaamde 'longlist'. LAgrou maakte vervolgens een verdere selectie en kwam tot een 'shortlist' waarin de vijf meest aansprekelijke ideeën werden geconcretiseerd. De keuze werd gemaakt op basis van een combinatie van factoren, namelijk (1) de analyse van de creatieve industrie in Zuidoost, (2) de input van de panels, (3) de kennis en expertise van LAgrou en (4) een gevoel van wat passend en kansrijk is voor Zuidoost. De analyse en inhoudelijke keuzes zijn vertaald naar vijf projectvoorstellen, die door stadsdeel Zuidoost, in samenwerking met partners, verder uitgewerkt en waar mogelijk gerealiseerd worden.

Het eindrapport "*Creatieve Coalitie Zuidoost – vijf projecten*" werd tijdens de lancering van de Creatieve Coalitie op 2 oktober 2008 aan betrokkenen en belangstellenden van binnen en buiten het stadsdeel gepresenteerd. De vijf projectvoorstellen geven samen invulling aan de Creatieve Coalitie Zuidoost. Zij dragen alle bij aan het vormen van een coalitie tussen personen en partijen in Zuidoost én tussen personen en partijen in Zuidoost en daarbuiten.

De vijf projectvoorstellen zijn:

- Face2face
- MenZO
- TEAMstages
- Hybride Creatief Centrum
- Urban Lifestyle Festival

"Nieuwe theatervormen zullen uit Zuidoost komen. Theater is door de eeuwen heen abstracter geworden. Vergeleken met het traditionele theater is het nu veel meer interdisciplinaire podiumkunst geworden, een mix van dans, muziek, acteren, tekst en beelden, multimedia. Dit is een nieuwe stroming binnen de podiumkunst en daar speelt Zuidoost een belangrijke rol in. Met name vanwege de verschillende cultuuruitingen is Zuidoost toonaangevend. De Westerse context van theater is dat je een zwarte doos hebt. De deur gaat dicht, het licht gaat uit en de voorstelling begint. Het andere uiterste is bijvoorbeeld een dorpsplein in Afrika waar urenlang muziek wordt gemaakt, er wordt een geschiedenisverhaal verteld, er is dans, en het maakt niet uit hoe lang het duurt. Ik ken in Zuidoost een Indiaanse danseres die samenwerkt met een Surinaamse muzikant. Ze leggen een keurslijf af en beginnen aan een nieuwe vorm van theater. De grass roots ontwikkeling in Zuidoost is belangrijk, maar kwetsbaar. Wij bekijken ons daar gemakkelijk op. Jongelui die moeilijk bemiddelbaar zijn worden met kunst en cultuur in aanraking gebracht om ze een toekomst te bieden. We gaan ze theater leren, maar we kunnen hen niet loskoppelen van wie ze zijn. Ze nemen de problemen van hun thuissituatie mee en moeten bijvoorbeeld op hun broertje van vier passen. In Zuidoost is relatief veel armoede en wij moeten dus veel tijd en aandacht besteden aan community outreach. We hebben gepassioneerde coaches nodig die kunnen inspireren, mensen achter zich kunnen krijgen en ook in jongeren kunnen investeren."

Maureen Healy, Krater Theater

Vijf projectvoorstellen

Het eindrapport van LAgrou, waarin vijf projectvoorstellen worden benoemd, moet gezien worden als een advies aan het stadsdeel hoe de ontwikkeling van de creatieve industrie te bevorderen.

De eerste drie projectvoorstellen (face2face, menZO en TEAMstages) richten zich primair op de *orgware*, de organisatie van personen, het verbinden van personen met elkaar en het bevorderen van talentontwikkeling en netwerkvorming. Het vierde project, een Hybride Creatief Centrum, is in de basis *hardware*, maar hardware dat een sterk bevorderend effect kan hebben op de Creatieve Coalitie in Zuidoost, een plek waar creatieven elkaar ontmoeten. Het vijfde project, Urban Lifestyle Festival, is *software* dat een gezicht geeft aan urban in Zuidoost en de urban scene bij elkaar brengt. Deze projectvoorstellen vormen een stevig fundament voor de ontwikkeling van de creatieve industrie. Samen geven ze een bepaalde kritieke massa die nodig is om impact te maken.

Face2face

Onder de creatieve talenten in Zuidoost bestaat een gevoel dat zij onvoldoende gezien worden en niet of onvoldoende erkend en herkend worden. Face2face geeft creatieve talenten een platform, een showcase, waar zij zich kunnen tonen en hun talent een gezicht kunnen geven. Ook geeft face2face een oplossing voor het beperkte contact tussen de talenten

die woonachtig en/of werkzaam zijn aan de oostkant van het spoor en de (creatieve) bedrijvigheid aan de ArenA-zijde. Face2face zorgt voor een ontmoeting tussen deze twee werelden op het scharnierpunt waar deze twee gebieden bij elkaar komen.

MenZO

MenZO geeft ondersteuning van talent naar beroep door startende kunstenaars en creatieven samen te brengen met ervaren vakgenoten met wie ze allerlei aspecten van het culturele en creatieve ondernemerschap kunnen bespreken. Creativiteit en kennis zijn namelijk van toenemend belang voor de economische welvaart. Succesvolle ondernemers kunnen hun maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen als zij hun kennis en ervaring delen en overdragen aan opkomende talenten. Daarbij wordt tevens een brug geslagen tussen delen van de samenleving die nu maar ten dele met elkaar in contact komen.

TEAMstages

TEAMstages werd als innovatieve vorm van stagelopen gestart door het ROC van Amsterdam en Joop van den Ende en is onderdeel van de Stichting Innovatieve Stages Amsterdam, die in 2006 werd opgericht. In het projectvoorstel TEAMstages worden in Zuidoost woonachtige studenten van uiteenlopende culturele achtergronden en diverse opleidingen,

verschillende niveaus (HBO, MBO en VMBO) in teams van circa vijf stagiaires ondergebracht bij creatieve bedrijven in Zuidoost of elders in Amsterdam om een project uit te voeren waar de bedrijven iets aan hebben. Samen volgen zij daarbij een voorbereidingstraining gericht op communicatie, talentgroei en teambuilding. Ze worden begeleid door zowel een coach in het bedrijf als een coach vanuit één van de opleidingen.

Hybride Creatief Centrum

Creatieve bedrijvigheid in Amsterdam is voornamelijk kleinschalig. Het gaat vaak om beginnend talent dat in de pioniersfase relatief weinig financiële armslag kent.

Veel creatieve bedrijven hebben behoefte aan betaalbare werkruimte zonder langdurige financiële verplichtingen, vaak samen met andere creatieven, waar zij zich kunnen presenteren. Fysiek contact is van groot belang voor het bevorderen van creatieve bedrijvigheid. Een Hybride Creatief Centrum (HCC) biedt hiervoor uitstekende kansen. Het is een gebouw waar diverse functies bij elkaar komen en elkaar versterken. De kern van het HCC wordt gevormd door de creatieve sterkten van Zuidoost: muziek & dans en media & entertainment. Daarnaast is er ruimte voor andere vormen van creatieve bedrijvigheid zoals beeldende kunst, vormgeving, mode en ondersteunende zakelijke bedrijvigheid. Behalve de werkruimtes herbergt het HCC ook een kleinschalige podium/presentatieruimte, opnamestudio's en horeca.

Urban Lifestyle Festival

Het idee van een Urban Lifestyle Festival (ULF) betreft een meerdaags festival in Zuidoost met buiten- en binnenpodia. Het begrip 'urban' staat voor het verschijnsel dat de stedelijke cultuur steeds meer zijn stempel drukt op grote groepen binnen de jongerencultuur. Letterlijk betekent urban 'verstedelijking'. De concentratie van diverse etnische groepen heeft veel invloed op de jongeren en levert een mix op van culturen en stijlen. De programmering van het festival is urban in de volle breedte. Diverse muziekstijlen, maar ook dans, comedy, sport, mode, eten en drinken nemen een belangrijke plaats in.

"Bij de Creatieve Coalitie Zuidoost gaat het vooral om het samenbrengen en een impuls geven aan de creatieve industrie in Zuidoost. "Vanuit Kracht", een groep creatieve bedrijven waarvan ik deel uitmaak, doet hetzelfde, maar wij zetten ons in vanuit onze professionele achtergrond. Wij zijn al zes jaar bezig om in Zuidoost te investeren en zien de gemeenschappelijke kansen, maar ook de zwakten. In kunst en cultuur worden grote investeringen gedaan, maar vaak niet in de zakelijke kant. Er wordt teveel eenzijdig geïnvesteerd in talenten die op het podium staan, in potentials, die op artistiek gebied bezig zijn. Maar bij creatieve industrie gaat het ook om ondernemen, dat mensen worden ingezet die op zakelijk gebied de creativiteit aan de man kunnen brengen. Dit zijn mensen die zich bijvoorbeeld bezig houden met bedrijfscommunicatie, tekstschrijven, DTP, marketing en commerciële economie. Deze mensen zijn er ook in Zuidoost, en veel ook. Er is een sector jonge mensen die met ons meewerken op bijvoorbeeld freelance basis, om events neer te zetten. Wij willen doen waar we goed in zijn en moeten keuzes maken. Daarom zou je een gezamenlijke back office moeten inzetten met verschillende functies. Dan is er impuls en supervisie, wat belangrijk is. Dan kunnen wij ons artistieke werk beter doen en dan zetten wij zakelijk talent in Zuidoost neer."

Orville Breeveld,
Breathing Bijlmer, Vanuit Kracht

Streetlab de eerste vrucht van de coalitie

Streetlab is een uniek hedendaags cultureel en kunstzinning evenement. Onder de naam Streetlab organiseert de Cultuurfabriek sinds 2005 diverse evenementen met performances en exposities van jonge streetfashion designers en street artists. Vanuit het partnerschap van de creatieve coalitie ontstond het initiatief om, na succesvolle edities op Pampus, in Istanbul, New York en Rusland, een editie Zuidoost te organiseren: Streetlab Made in Zuidoost – The Collection.

De Cultuurfabriek is een belangrijke speler op het gebied van de creatieve industrie en was betrokken bij de diverse stadia van het project Creatieve Coalitie. Zij dachten mee in diverse panels. Uit dit contact ontstond het idee om Streetlab in Zuidoost te organiseren.

ren. Daarmee is Streetlab een eerste voorbeeld van het bruggen slaan tussen de creatieve industrie in de stad Amsterdam en Zuidoost.

Het creatieve talent van binnen en buiten Zuidoost had enkele dagen lang een spraakmakend podium. Van 10 tot en met 13 september 2008 verrees naast

het station Amsterdam Bijlmer ArenA een enorme constructie van zeecontainers. Dit was de plek waar jonge ontwerpers en performers uit binnen- en buitenland zich manifesteerden in onder andere de 'Streetlab Supermarkt', tijdens fashionshows, workshops, pop-up shops, foto-exposities en muziekoptredens.

Egbert Fransen, Cultuurfabriek

"Zuidoost heeft veel positieve energie. Dat heb ik gemerkt toen we Streetlab in Zuidoost organiseerden. De mensen in Zuidoost zijn open en toegankelijk, goed benaderbaar en enthousiast. Velen zijn ambitieus en hebben geloof om dingen tot stand te brengen. We hebben veel goede reacties gehad en we konden nieuwe contacten leggen. Er is heel veel mogelijk in Zuidoost. Bij de Face to Face bijeenkomst op 2 oktober vond ik het uitzonderlijk dat er zo'n grote groep mensen was die met zoveel ambitie en drive voor één ding staan. Er worden stappen genomen in Zuidoost en er zit beweging in. Wel vond ik dat op deze avond meer gedaan had kunnen worden met al die ambitieuze mensen. De intenties waren er wel, maar van de mogelijke uitkomsten kwam minder terecht. Dat dubbele merk ik in Zuidoost. Ik proef de kracht aan alle kanten en ervaar het, maar loop er tegenaan dat het er lastig uitkomt. Misschien heeft het te maken met keuzes, visie, lef en durven verbinden. Het stadsdeel in totaliteit, de mensen, culturele ondernemers, entrepreneurs, zijn nog erg zoekende. Qua professionaliteit zijn er zeker nog slagen te maken. Belangrijk vind ik wel dat de jonge generatie, zo tussen de 18 en 26 jaar, erg open staat. Ik heb het idee dat ze opener zijn naar elkaar en zich gemakkelijker bewegen tussen de subculturen. Zij mengen zich en zijn nieuwsgierig. Deze jongeren vormen een nieuwe hoopvolle generatie die zin heeft om dingen mogelijk te maken. Mijn advies is: Geef ze de ruimte en richt je pijlen op hen."

Bijeenkomst Face to Face, lancering Creatieve Coalitie

Op 2 oktober 2008 werd het eindrapport van LAgroun in multifunctioneel centrum NoLimit gepresenteerd en werd de Creatieve Coalitie Zuidoost gelanceerd. De creatieve sector in en buiten Zuidoost, het bedrijfsleven, de overheid, fondsen en creatieven ontmoetten elkaar op de Face to Face-bijeenkomst, waar ook Carolien Gehrels, wethouder cultuur van Amsterdam, en stadsdeelvoorzitter Elvira Sweet aanwezig waren.

“Zuidoost heeft een creatieve humuslaag”, riep gespreksleider Rudy Lion Sjin Tjoe bij de opening van de avond. Het creatief talent van Zuidoost nam de gelegenheid te baat om zich te presenteren in de vorm van showcases. Tegelijkertijd werd een eerste aanzet gegeven tot het bouwen van bruggen tussen fondsen, bedrijven en creatief talent. Het talent werd op spontane wijze in contact gebracht met potentiële opdrachtgevers en sponsors.

De 27 artiesten gaven een impressie van wat Zuidoost in zijn mars heeft. In de optredens kwam de kracht van ‘crossovers’ in de kunsten sterk naar voren. Te zien en te horen waren dans van TK-Jive, Young Gifted & Black met pianist Timothy Segond von Banchet, Orville Breeveld over Vanuit Kracht, een theaterpitch van Clemmy Tjin, Jameelah Wahouie met en over drum, zang en poetry, dans van Dejavu, een literatuurpitch van Blaac, film en grafisch ontwerpers Vinger.nl, een pitch van Get Entertained, Jeffrey Spalburg met stand-up comedy, dans van Furious Flow, DJ G-Man, een workshoppitch en de winnaar van de MAFF Fashion Battle.

Een hoogtepunt was de erkenning die kwam van wethouder Caroline Gehrels voor de diversiteit in uitingen in Zuidoost. Zij vindt het mooie van Zuidoost dat de mensen niet alleen creatief zijn, maar ook ondernemend. Ook Elvira Sweet sprak haar waardering uit voor het talent van Zuidoost. “De creatieve sector is ‘booming’”, verklaarde zij. “Er is een verbinding gelegd tussen Zuidoost en zowel de rest van Amsterdam als de rest van Nederland. Verbindingselementen zijn de mensen die hier wonen en hun kunsten uitdragen en het bedrijfsleven in Zuidoost wat de creatieve initiatieven ondersteunt. Met de Creatieve Coalitie is een belangrijke stap gezet. Wij kunnen onze positie innemen in cultureel Nederland,” aldus Elvira Sweet.

Stephen Hodes, directeur van LAgroun en kwartiermaker van de coalitie, gaf toe dat het geen gemakkelijk traject was geweest, maar wel erg boeiend. LAgroun heeft met de blik van een buitenstaander naar de creatieve sector in Zuidoost gekeken en het vermoeden dat ze hadden, namelijk dat Zuidoost parels heeft, is bevestigd. “Een optreden van talent zoals vanavond, zegt meer dan alle workshops bij elkaar”, verklaarde hij. Stephen Hodes waarschuwde echter niet te verwachten dat alleen het stadsdeel de projecten gaat uitvoeren. “Sterker nog, het stadsdeel moet enkel een zetje geven, maar het door anderen laten doen”, zo benadrukte hij. “Voor de uitvoering zijn er partnerschappen nodig. Nu is het zaak om bruggen te bouwen tussen de verschillende gebieden en onderdelen van de creatieve sector.”

Workshops

Na de presentaties van creatief talent op het podium van NoLimit trokken de deelnemers zich terug in een vijftal workshops om te bespreken hoe de projectvoorstellen van LAgrou in de praktijk zouden kunnen werken.

Creativity2Business

Kunst&Zaken, één van de partners van de Creatieve Coalitie, organiseerde een workshop waarin de deelnemers werden uitgedaagd om onconventionele en creatieve oplossingen te bedenken voor een concreet vraagstuk van een jonge creatieve ondernemer. Het vraagstuk was: hoe trek je bedrijven over de streep om een jongere een snuffelstage in een bedrijf te laten volgen? De discussie bracht naar boven dat het belangrijk is om zichtbaarheid te creëren en bedrijven en kunstenaars met elkaar in contact te brengen.

Mentorship

Kunstenaars&Co, eveneens een partner van de Creatieve Coalitie, legde in haar workshop het belang uit om kunstenaars en ondernemers samen te brengen, om te bekijken hoe je iets waar je goed in bent en wat je leuk vindt kunt omzetten naar een goedlopend bedrijf. De basis is er meestal wel, maar aan de financiële aspecten om een zaak goed op poten te zetten ontbreekt het dikwijls nog. Mentoring richt zich op artistiek inhoudelijke ontwikkeling van een jonge talentvolle kunstenaar. Kunstenaars&Co stuurt erop aan dat een mentor zichzelf overbodig maakt. Ze geven dus wel de hengel, maar niet de vissen.

Teamstages

Ook bureau Teamstages was aanwezig om een workshop te organiseren. Dit mondde uit in een werkoverleg met toekomstige teamstagebedrijven. Hieruit volgen mogelijk toekomstige teamstage opdrachten.

Urban Lifestyle Festival

Wat is er nodig om een Urban Lifestyle Festival te organiseren? Egbert Fransen van de Cultuurfabriek gaf de aftrap en vertelde over zijn ervaringen met het recent georganiseerde Streetlab Zuidoost. De discussie in de workshop maakte duidelijk dat festivals moeten komen vanuit een culturele noodzaak en gedragen moeten worden door lokale creatieven. Daarin zit de kracht en deze is zeker in Zuidoost aanwezig. Wel is er behoefte aan een goede organisatie en een goede regisseur.

Hybride Creatief Centrum

Amsterdam heeft een aantal inspirerende voorbeelden van creatieve broedplaatsen. Bart de Groot van het creatieve initiatief Beehive in Slotervaart gaf een kijkje achter de schermen van een broedplaats. Een kunstenaar moet een zelfstandige ondernemer willen en durven zijn. De meeste ondernemers willen echter creatief bezig zijn en laten het eigenaarschap van het gebouw graag over aan een daarin gespecialiseerde partij. Geconcludeerd kon worden dat er veel groepen zijn die nu vastlopen op een ruimte. Maar er zijn leegstaande kantoren in Zuidoost waar enthousiaste creatievelingen aan de slag zouden kunnen gaan.

“Op de bijeenkomst van 2 oktober in NoLimit was ik verrast door het vele jong talent in Zuidoost dat erg in gezamenlijkheid opereert. Er is een onderlinge verstandhouding en zij bespreken met elkaar wat ze aan het doen zijn. Ik merkte wel dat de grote vraag in Zuidoost is hoe de talentvolle jongeren de aansluiting kunnen vinden bij de opdrachtgevende wereld. Het is moeilijk voor ze om deze stap te nemen. In de binnenstad van Amsterdam zie ik heel veel jonge creatievelingen die behoorlijk assertief zijn en hun weg wel weten te vinden. Niet dat de creatievelingen in Zuidoost naïef zijn. Ze weten best waar ze het over hebben en ze zijn zelfbewust, maar het lijkt of de afstand tussen hen en de professionele wereld groter is. Ik vind dat er in Zuidoost veel talent zit. Het is gevarieerder dan wat ik gewend ben. Er zijn meer variaties in de disciplines, zoals in ontwerp, en er zijn veel verschillende muziek- en dansstijlen. En dat zij elkaar kennen vind ik heel verrassend. De kracht van Zuidoost is dat er authenticiteit is. Er zijn ruwe, nog enigszins ongepolijste talenten die trots zijn op zichzelf, hoewel zij de weg naar de professionele wereld moeilijker weten te vinden. Er liggen ook heel veel kansen om te groeien. Op de bijeenkomst kreeg ik het gevoel dat de jongeren misschien nog niet gezien en gevonden worden, maar dat er echt heel veel kansen liggen.”

Peik Suyling, Amsterdam Creativity Exchange,
Young Designers & Industry

Vervolg

Het stadsdeel sluit het D2 project Creatieve Coalitie op 31 december 2008 af. Het project heeft het stadsdeel en alle betrokkenen al veel opgeleverd. Door het intensieve traject is een scherp beeld verkregen waar de kansen voor Zuidoost liggen. Maar misschien nog wel belangrijker is dat er inzicht is gekomen in de knelpunten waar creatief Zuidoost tegenaan loopt. Tenslotte zijn er nieuwe contacten gelegd tussen de creatieve industrie in de stad en in Zuidoost. Er is een coalitie van partners gevormd en het traject begint vruchten af te werpen doordat Zuidoost meer zichtbaar is gemaakt voor de wereld daarbuiten. LAgrouP kwam met vijf projectvoorstellen waarmee knelpunten tot kansen kunnen worden omgebogen. Het is de bedoeling in de komende jaren (2009-2012) de projectvoorstellen in uitvoering te brengen en daarmee voorwaarden te scheppen voor de ontwikkeling van de creatieve industrie.

Professionalisering & netwerkvorming Face2Face

De projectvoorstellen uit het rapport van LAgrouP die te maken hebben met de professionalisering en netwerkvorming van de creatieve sector (Face2Face, menZO, TEAMstages) worden aan elkaar gekoppeld. Zelfstandig of vanuit een bestaande organisatie zullen vier programmathema's vorm krijgen:

In **Face2Face de opdracht** gaat het over opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap, het verwerven van opdrachten voor creatieven in Zuidoost en het betrekken van het bedrijfsleven bij de creatieve sector.

Face2Face de coach is een mentoringproject waarin creatieven gekoppeld worden aan mentoren ter ondersteuning van hun ontwikkeling als een creatieve ondernemer. Er is al een pilot gestart waarbij een individueel mentoringstraject georganiseerd wordt met Kunstenaars&Co.

Face2Face de stage richt zich op het creëren van creatieve stageplekken bij het bedrijfsleven. Als pilot is een teamstage opgezet voor de voorbereiding van de opening van het Bijlmer Parktheater in het voorjaar van 2009.

In **Face2Face het podium** gaat het om het presenteren van de resultaten van de andere drie thema's en het organiseren van ontmoetingsavonden en showcases waar creatief talent uit Zuidoost gekoppeld wordt aan fondsen en opdrachtgevers. De bijeenkomst op 2 oktober 2008 was in feite al een Face2Face evenement.

De Creatieve Coalitie, als partnerschap, wordt vanuit dit programma levend gehouden. De volledige uitvoering van het programma in de komende jaren is sterk afhankelijk van bijdragen van de fondsen.

Hybride Creatief Centrum

Een creatieve broedplaats is een werk in wording. Er wordt gezocht naar een gebouw dat zich laat ombouwen tot een dergelijk centrum. Of Zuidoost een Hybride Creatief centrum krijgt, een creatieve broedplaats, creatieve hotspot, hoe wat en wanneer, is sterk afhankelijk van de beschikbaarheid en geschiktheid van een gebouw en het vinden van een partij die het risico voor een dergelijk gebouw wil dragen. Er zijn leegstaande kantoren in Amstel III maar of de eigenaars aan een creatieve broedplaats willen meewerken is geen gemakkelijke vraag.

Zuidoost heeft voorkeur voor een gebouw dat een creatieve broedplaats toestaat met een permanent karakter, goed bereikbaar, met een publieksfunctie en voldoende vierkante meter voor diverse creatieve en culturele bedrijfjes. Aan de realisatie van dit projectidee wordt samengewerkt met Bureau Broedplaatsen, Projectbureau Zuidoostlob en Kantorenloods van de gemeente Amsterdam. Ook woningcorporaties en de Amsterdamse Compagnie zijn mogelijke partners.

Urban Lifestyle Festival

De focus voor het festival wordt scherp gesteld en vervolgens wordt een regisseur gezocht die de verschillende programmaonderdelen bijeenbrengt en de fondsen werft. Belangrijk is dat het festival van onderop wordt opgezet met input van partners en culturele ondernemers uit Zuidoost. De kunst is om talent van Zuidoost te verbinden met gevestigde nationale en internationale namen. Het verbinden van alle partijen is ook de rol van de regisseur.

Urban Lifestyle Festival is de werktitel. Urban staat voor jongerencultuur. Het thema "Urban Lifestyle" zal kritisch onder de

loop worden genomen om te komen tot een thema dat past bij de trends en kracht van Zuidoost. In de uitwerking is het festival dus niet alleen gericht op jongeren en de jongerencultuur, maar het wordt breder getrokken om te laten zien welk talent Zuidoost heeft op het gebied van mode, vormgeving, beeldende kunst, muziek, dans en theater. Het is de bedoeling om in 2010 een spraakmakend festival te organiseren.

"Al heel lang wilde ik iets doen met Streetlab. Toen het festival in Zuidoost kwam, zag ik dat als een kans. Via Imagine IC is contact gelegd, zodat ik dit jaar kon exposeren tijdens de Zuidoosteditie van Streetlab. Hieraan doen onder andere fotografen, modeontwerpers, graffiti en graphic designers mee. Als creatief ondernemer in Zuidoost is het belangrijk om deel te nemen aan dergelijke initiatieven. Er is namelijk een groot creatief vermogen in Zuidoost en dankzij evenementen als Streetlab wordt dit zichtbaar gemaakt.

Voor de creatievelingen in Zuidoost is het belangrijk dat er betaalbare werkplekken zijn. Deze "broedplaatsen" kunnen de oude en nieuwe generatie met elkaar verbinden, waardoor een dynamische uitstraling ontstaat. Wat ik goed vind is dat de nieuwe generatie kunstenaars zich zakelijker en ondernemender opstelt en meer doet om geld te genereren. Wel vraag ik mij soms af waar het aan ligt dat de kunstenaars van Zuidoost maar geen aansluiting kunnen vinden met de grote stad. Misschien zullen wij altijd het buitenbeentje blijven. Hoe dan ook, er moet van beide kanten aan getrokken worden en Streetlab Zuidoost is daar een mooi voorbeeld van."

Marques Malacia, fotograaf
en creatieve ondernemer in Zuidoost

Colofon

Uitgave Stadsdeel Zuidoost

Redactie Vesna Janjac, Wiebrig Calderhead, Eric Weber, Bregje Deben

Foto's Marques Malacia (artiesten), Achmed Peroti (Krater Theater), Woes van Haften, London Loy (Streetlab)

Vormgeving Wiebrig Calderhead

Drukwerk Stadsdrukkerij Amsterdam

Oplage 1.000 exemplaren

Het project Creatieve Coalitie: netwerkvorming creatieve industrie Amsterdam Zuidoost is mede mogelijk gemaakt door een bijdrage uit het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling Doelstelling-2

